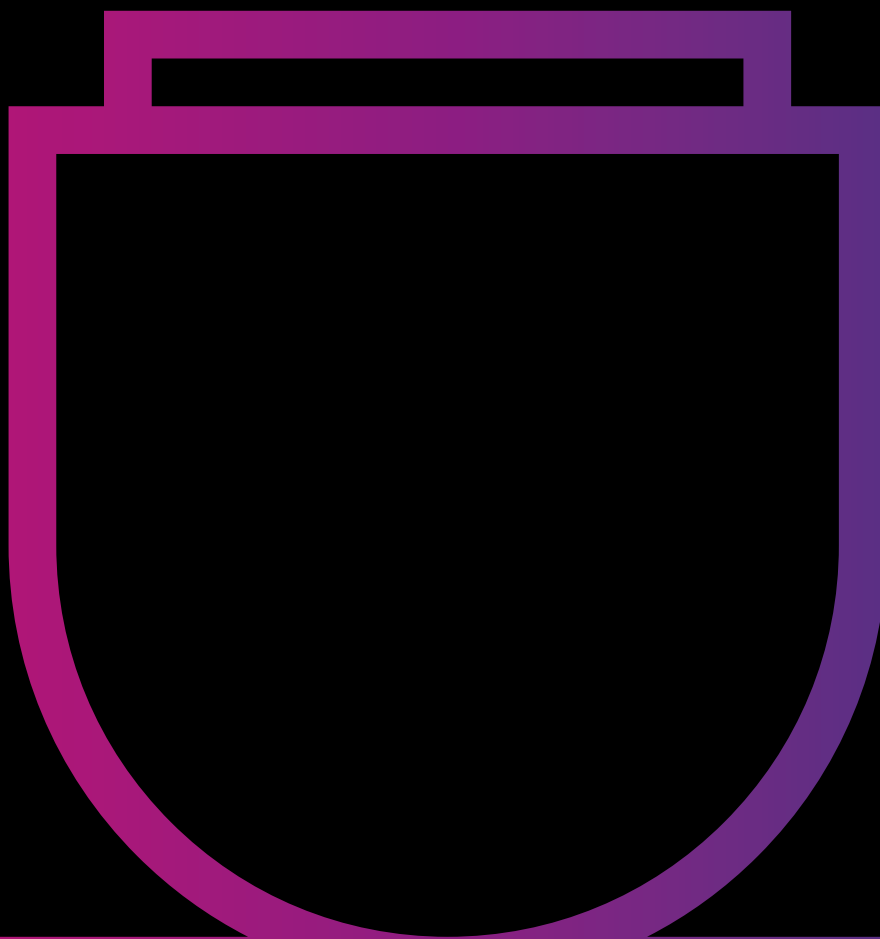

Depot Journaal

01 / 02 / 03 / 04 / 05 / 06

Introductie

Het depot nadert zijn hoogste punt en mogelijk, als je dit leest, is het ook al bereikt. Dat betekent ‘pannenbier’, een moment dat traditioneel gevierd wordt met alle mensen die aan het gebouw werken en die bij de ontwikkeling ervan betrokken zijn.

In dit derde nummer van het Depot Journaal komen zij aan het woord, dus de bouwvakkers, architect, filantropen, bestuurders, kunstenaars en natuurlijk de conservatoren die er aan werken. Zij verheugen zich op wat er komen gaat, zacht uitgedrukt. Nee beter, hun voorpret en trots spat er vanaf.

Alweer enkele maanden terug kwam de internationale en Nederlandse pers langs voor een eerste kennismaking. Tientallen journalisten uit alle continenten, ze konden hun ogen bijna niet geloven. ‘Een wereldprimeur waar we nog veel van gaan horen’, zei een Australiër, ‘dit kan alleen in Nederland en alleen in Rotterdam’, zei een Duitse journaliste.

Eerst zien, dan geloven natuurlijk – en maak je daarover geen zorgen. Wij staan met onze poten in de klei, ook al stijgen we zo rond 3 september tot het bosdak op 39,5 meter hoogte.

Sjarel Ex
Directeur Museum Boijmans Van Beuningen

Introduction

The depot is approaching its highest point and perhaps, by the time you read this, it will already have been reached. This means the topping out ceremony, traditionally celebrated with all the people working on the building and those involved in its development.

In this third issue of the Depot Journal we hear what they have to say: the construction workers, architect, philanthropists, managers, artists and, of course, the curators who are working on it. They are delighted at what’s to come, to put it mildly. Indeed, they are bursting with anticipation and pride.

A few months ago, the domestic and international press came along for a first look at the building. Dozens of journalists from all continents; they could hardly believe their eyes. ‘A world first we’re going to hear a lot more about,’ said an Australian, ‘This could only happen in the Netherlands and only in Rotterdam,’ said a German journalist.

Of course, seeing is believing – and don’t worry. We’ve got our feet on the ground, although around 3 September we will be climbing up to the roof garden 39.5 metres high.

Sjarel Ex
Director, Museum Boijmans Van Beuningen

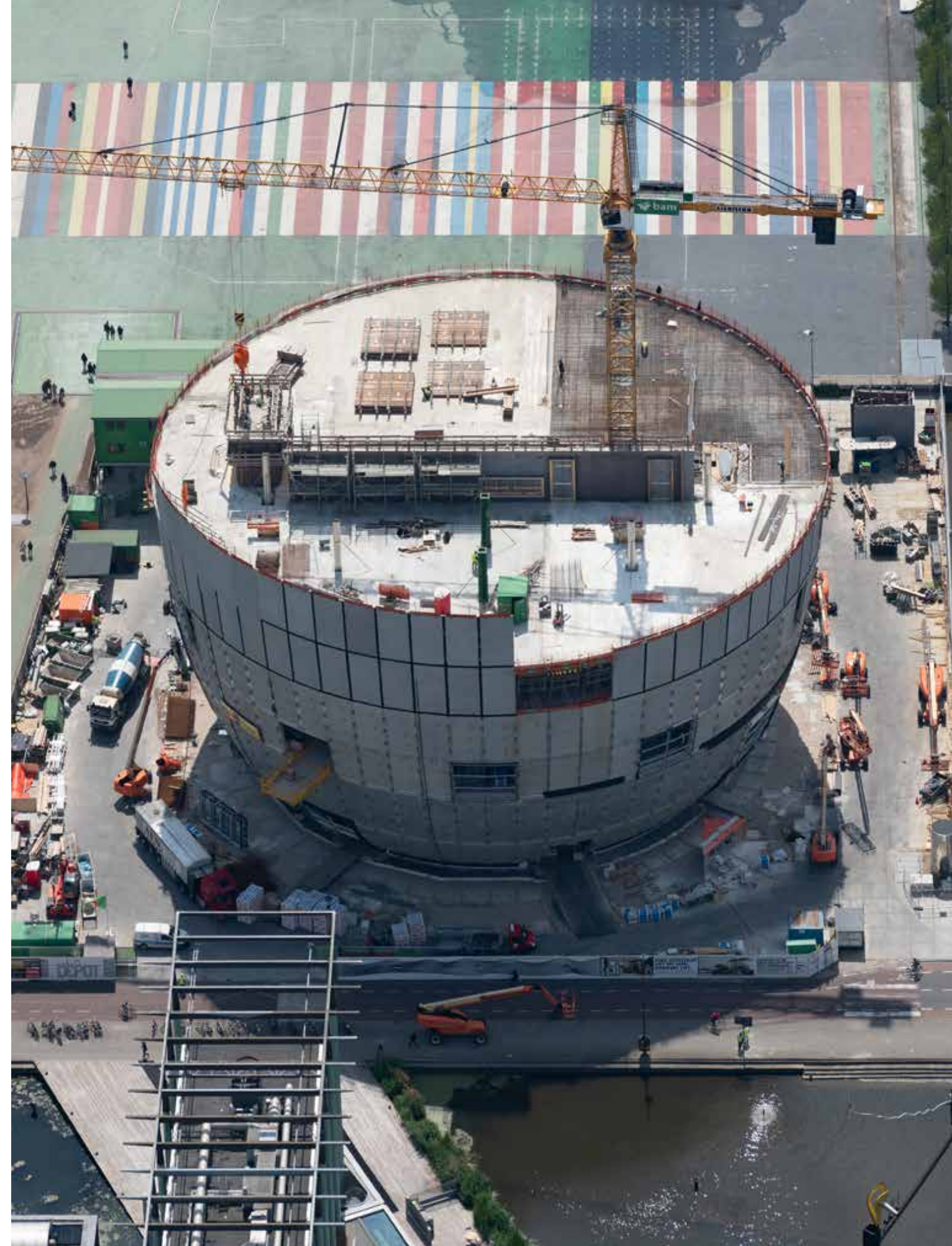
→ Bouwplaats depot, juni 2019

→ Depot construction site, June 2019

‘Het is een feest om hier te werken.’ Interview met de mensen op de bouw (6) **De avond zal nooit meer hetzelfde zijn.** Over het nieuwe kunstwerk van Pipilotti Rist (14) **‘Het depot maakt deel uit van de Rotterdamse skyline.’** Interview met Bas Kurvers, wethouder Rotterdam (20) **Feiten en cijfers** (24) **‘In het depot laten we Rotterdammers hun eigen collectie zien.’** Interview met Roelof Prins, directeur Stichting De Verre Bergen (28) **De spiegel van een reus** (32) **Het depot inspireert** (36) **Adopteer een spiegel** (37) **Verborgene schatten** (38) **Depot tijdlijn** (44) **Boijmans in Transit** (46)

‘It’s a joy to work here.’ Interview with the people on the site (6) **Evenings Will Never Be the Same.** On Pipilotti Rist’s New Artwork (14) **‘The depot is part of Rotterdam’s skyline.’** Interview with Bas Kurvers, Lead City Councillor (20) **Facts and Figures** (24) **‘In the depot we show the residents of Rotterdam their own collection.’** Interview with Roelof Prins, Director of De Verre Bergen Foundation (28) **A Giant’s Mirror** (32) **The Depot Inspires** (36) **Adopt a Mirror** (37) **Hidden Treasures** (38) **Depot Timeline** (44) **Boijmans in Transit** (46)

6 **‘Het is een feest om hier te werken.’**

‘It’s a joy to work here.’

In het Depot Journaal volgen we de bouw van het depot. In het eerste nummer was er een gesprek met architect Winy Maas, in het tweede nummer een interview met de technische ingenieurs. Intussen nadert de bouw het hoogste punt. In dit derde nummer geven we daarom het woord aan de mensen op de bouwplaats. Hoe kijken zij naar het depot?

In the Depot Journal we follow the progress of the building. The first issue featured a conversation with the architect Winy Maas; in the second issue we interviewed the technical engineers. In the meantime, the building is approaching the highest point. In this third issue we ask the opinions of the people working on the site. How do they see the depot?

We recyclen bijna alles

Ik was er als een van de eersten bij, in maart 2017. En waarschijnlijk ga ik als een van de laatsten weg, straks als het gebouw klaar is. Dan gaan we het terrein netjes teruggeven aan de gemeente. Ik ben hier verantwoordelijk voor het ketenparkbeheer. En daaronder valt van alles. Van de inkoop van materialen, inclusief de schroeven tot aan de afvoer van containers. We recyclen hier maar liefst 90% van alle materialen, ook het beton. Het leuke van mijn baan is de vrijheid en de contacten met andere mensen, van hoog tot laag. En dit depot is natuurlijk een bijzonder gebouw. Qua ontwerp, maar ook voor ons in de uitvoering. Neem bijvoorbeeld de grote stalen trap. Die weegt dus 18 ton. Dat was wel even een klus om die goed en veilig op zijn plaats te krijgen. Of ik bij de opening kom kijken? Ja hoor, als ik een uitnodiging krijg [lacht]. En dan neem ik mijn dochters mee, want die vinden het ook prachtig wat we hier aan het bouwen zijn.

We recycle almost everything

I was one of the first here, in March 2017. And I'll probably be one of the last to leave when the building is finished. Then we'll hand the clean site back to the local authority. I'm responsible for supply chain management. And that covers a lot of ground – from the procurement of the materials, right down to the screws, to the removal of containers. We recycle at least 90% of all the materials here, even the concrete. The great thing about my job is the freedom and the contact with other people, at all levels. And obviously this depot is an unusual building, in terms of its design and, where we're concerned, in its construction. Take the huge steel staircase, for example – it weighs eighteen tonnes. Getting it in place accurately and safely really was a tough job. Will I be attending the opening? You bet, if I get an invitation [he laughs]. And I'll bring my daughters with me, because they think what we're building here is fantastic too.

↑ Gino Niemeijer,
logistiek
coördinator

↑ Gino Niemeijer,
Logistics
Coordinator

Ze luisteren beter dan in Amsterdam

Ik sta hier vijf ochtenden per week, van half zeven tot twaalf uur en soms nog langer als het nodig is. Ik moet ervoor zorgen dat het bouwverkeer snel en veilig het bouwterrein op- en ook weer afkomt. Soms zijn er wel veertig vrachtwagens per dag. En dit is een heel drukke straat met veel fietsers. Het is hier in mijn eigen stad wel anders dan in Amsterdam, waar ik ook als verkeersregelaar heb gestaan. Laat ik het zo zeggen: in Rotterdam luisteren ze beter naar mij. Het is een feest om hier te werken. Omdat ik intussen al twee jaar werk bij het depot beginnen mensen mij te herkennen, ze groeten me of maken soms een praatje. En toeristen vragen me vaak de weg. Ik ben geen type om binnen te zitten, een kantoorbaan is niks voor mij. Ook in mijn vrije tijd ben ik veel buiten, dan ga ik in de tuin werken of lekker lopen in het Kralingse Bos. Maar al ben ik een buitenmens, als het depot af is, kom ik zeker ook binnen kijken.

They listen better than in Amsterdam

I'm here five mornings a week, from half past six until noon and sometimes longer if necessary. I have to make sure that site traffic comes and goes quickly and safely. There can sometimes be as many as forty trucks a day. And this is a busy street with lots of cyclists. Here in my own city it's completely different from Amsterdam, where I've also been a traffic controller. Put it like this: they listen to me better in Rotterdam. It's a joy to work here. In the two years I've been working at the depot people are beginning to recognize me; they say hello or sometimes have a chat. And tourists often ask me for directions. I'm not someone who sits indoors; an office job is not for me. I'm also outside a lot in my spare time; I work in the garden or enjoy walking in the Kralingse Bos. But although I'm an outdoor person, I'll certainly come and take a look inside when the depot is finished.

↓ Ans Heinsbroek, verkeersregelaar

↓ Ans Heinsbroek, Traffic Controller

↑ Patrick Hofland, staalvlechter

↑ Patrick Hofland, Steel Braider

Een ton staal per dag wegzetten

Bij het beton storten komen altijd veel mensen kijken, maar bij het staalvlechten niet. En na afloop is ons werk ook niet meer zichtbaar. In die zin is het ondergewaardeerd wat we doen, maar intussen is het wel heel belangrijk. Ik heb in heel Nederland gewerkt, maar ook in Dubai en op Curaçao. Altijd en overal zorgen wij ervoor dat het beton gewapend wordt, dus sterk genoeg om alle lasten te dragen. We vlechten met een team van negen man het staal tot een soort mat of net. Per kop (dat wil zeggen per man) zetten we elke dag wel één ton staal weg. Dat vlechten is zwaar werk en je werkt ook nog eens in een hoog tempo. Per verdieping moeten we in drie of vier weken klaar zijn. Toch houd ik energie over om drie keer per week te tennissen, ik speel ook competitie. Over het depot weet ik niet zo veel, ik weet dat het voor de kunstcollectie is. Wij zijn hier bezig om er 'een halve voetbal' van te maken.

Shifting a tonne of steel a day

When you pour concrete lots of people always come and watch, but they don't when you braid steel. And afterwards our work can't be seen. In that sense what we do is undervalued, but it really is extremely important. I've worked all over the Netherlands, and in Dubai and on Curaçao too. Wherever we go, we always make sure that the concrete is reinforced, strong enough to bear all loads. A nine-man team braids the steel into a kind of mat or net. Every day we actually shift one tonne of steel per head (that's to say per man). Braiding steel is heavy work and you have to work fast, too. We have to complete each floor in three or four weeks. But I've still got enough energy to play tennis three times a week – I also play in competitions. I don't know that much about the depot; I know that it's for the art collection. We are busy here making 'half a football'.

Een echte eyecatcher

Elke werkdag pik ik om half 6 mijn collega op en dan rijden we samen vanuit Tiel naar Rotterdam. Als monteur doe ik hier van alles. Van het kitten van kozijnen tot het ophangen van de spiegelplaten. Die maken het gebouw. De spiegels zijn ongeveer 1,7 bij 1,5 meter en wegen 200 kilo per stuk. Met twee man staan we in twee hoogwerkers, hangen elke spiegel aan haken op en bevestigen ze op vier punten. Het is precisiewerk, want tussen die platen zit maar een speling van 2 centimeter, heel weinig dus. Nu is dit een rond gebouw, en dat maakt het werken wel moeilijker. Je hebt namelijk maar weinig rechte hoeken om dingen waterpas te zetten! Gelukkig is het gebouw heel goed ‘ge-engineerd’. Natuurlijk is het een heel mooi project om aan mee te werken. Het wordt een echte eyecatcher. Straks als het depot klaar is en een keer op tv komt, dan kan ik zeggen: ‘kijk, dat heb ik gemaakt’.

↓ Ollie Pijfers, monteur

↓ Ollie Pijfers, Fitter

A real eye-catcher

Every working day I pick my colleagues up at half past five and we drive from Tiel to Rotterdam. As a fitter I do all sorts here – from sealing window frames to hanging mirror plates. They make the building. The mirrors are around 1.7 by 1.5 metres and weigh 200 kilos each. Two men in two tower wagons hang each mirror on brackets and secure them at four points. It’s precision work because there’s only a gap of two centimetres between the plates, a very small tolerance. This is a round building, and that makes the work far more difficult. The thing is that you only have a few right angles to get things level! Fortunately, the building is extremely well ‘engineered’. Of course, it’s a fantastic project to be working on. It will be a real eye-catcher. When the depot is finished and is shown on TV, I’ll be able to say, ‘Look, I made that’.

↑ Ruben Boogaard, uitvoerder

↑ Ruben Boogaard, Building Supervisor

Mooi visitekaartje voor BAM

Ik voer niet zelf uit, ik zorg dat dingen worden uitgevoerd. Dat is mijn rol hier als leidinggevende op de bouwplaats. Het depot is, dat klinkt misschien gek, qua omvang een relatief klein project voor ons als BAM Bouw en Techniek – Grote Projecten. Maar, het is heel complex. Dat komt vooral door de vorm en constructie van het gebouw. Deels heb ik hier een kantoorbaan. Vanuit de bouwkeet doe ik elke dag planningen en coördinatie. Zo heb ik elke ochtend overleg met de machinist van de hijskraan en de logistiek coördinator over wat er die dag staat te gebeuren. Verder loop ik veel met mijn iPad over de bouwplaats. Op die tablet heb ik een 3D-model van het hele depot. Eigenlijk moet ik ervoor zorgen dat dat model op schaal in het echt wordt ‘nagebouwd’. Het depot is natuurlijk wel een prestigeproject, voor BAM en ook voor mij persoonlijk. Een mooi visitekaartje. Die combinatie van de ronde vorm, de esthetiek van de spiegels, en straks het dak met de bomen erop... dat zijn echt unieke dingen. Ik realiseer me dat ik dat waarschijnlijk niet nog eens meemaak.

Great advertisement for BAM

I don’t do things myself; I make sure things get done. That’s my role here as the site foreman. It sounds crazy perhaps, but in terms of size the depot is a relatively small project for us at BAM Large Projects – but it is extremely complex. This is mainly because of the shape and construction of the building. Part of my job here is office work. Every day I sit in the site hut and manage the planning and coordination. Each morning I talk to the crane operator and the logistics coordinator about what’s happening that day. I also spend a lot of time carrying my iPad around the site. I have a 3D model of the entire depot on the tablet. Essentially, I have to make sure that that model is in fact being ‘rebuilt’ to scale. Of course, the depot is a prestige project, for BAM and for me personally. A great advertisement. This combination of a round shape, the aesthetics of the mirrors, and soon the roof with the trees on it... these are truly unique. I realize I’ll probably never see anything like it again.

Depot ontwerp

Depot design

Fatsoenlijk, traditioneel timmerwerk

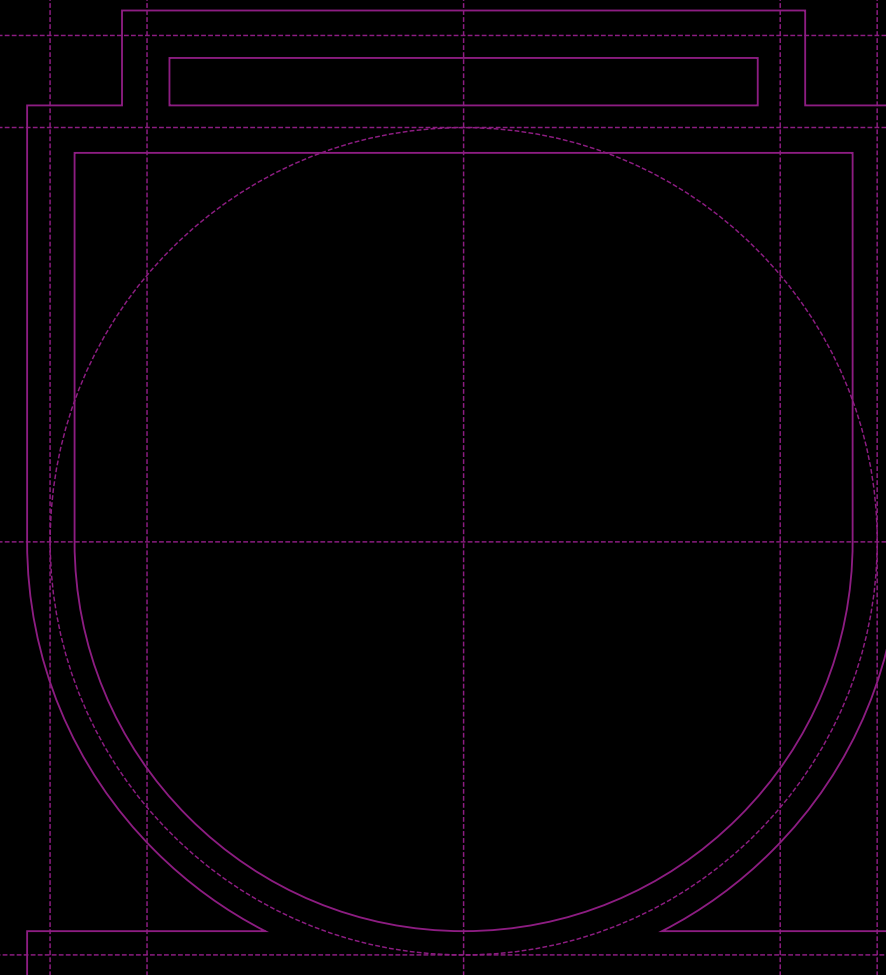
Wat wij met onze ploeg timmerlieden vooral doen is het traditioneel uittimmeren van de bekisting voor de betonvloeren. Dus veel balken leggen en platen zagen. We gebruiken daarbij zogeheten Doka's. Dat zijn een soort I-vormige balken. Die worden gespijkerd. Nee, we gebruiken nooit schroeven, want die buigen niet mee, die breken af als de platen bewegen. Spijkeren betekent veel hamerwerk. Dat doen we handmatig, dat gaat net zo snel als met een machine. We helpen ook mee aan het opbouwen van steigers. Leuk om te weten is dat we dat materiaal steeds slopen als we ergens klaar zijn en dan hergebruiken voor de volgende (hogere) verdieping. Bij elke verdieping gebruiken we ongeveer 28.000 kilo hout. Dus die sloop is zwaar werk, zeker in de zomer van 2018. Toen liep de temperatuur in het gebouw soms op tot wel 50 graden. In mijn vrije tijd heb ik samen met mijn familieleden een oud vrachtschip, een 'Sintelaak', gerestaureerd. Dus timmeren is mijn werk, maar ook mijn hobby ja.

Good, traditional carpentry

Most of what our team of carpenters does is the traditional construction of the shuttering for the concrete floors: laying lots of joists and sawing sheets. We use 'Dokas'. These are I-shaped joists which are nailed. No, we never use screws because they don't give; they shear if the sheets move. Nailing means a lot of hammering. We do this by hand; it's just as quick as using a machine. We also help to erect the scaffolding. It's good to know that we always dismantle the material when we've finished something and reuse it for the next (higher) floor. We use around 28,000 kilos of wood for each floor, so dismantling is heavy work – it certainly was in the summer of 2018. Sometimes the temperature in the building rose to 50 degrees. In my spare time my family and I have restored an old cargo ship, a 'Sintelaak'. So carpentry's my work and my hobby too.

↑ Kevin Krielaart,
timmerman

↑ Kevin Krielaart,
Carpenter

De avond zal nooit meer hetzelfde zijn

Over het nieuwe kunstwerk
van Pipilotti Rist

Evenings Will Never Be the Same

On Pipilotti Rist's
New Artwork

Een kunstenaar die zich vernoemt naar Pippi Langkous, hoe serieus moet je die nemen? De kunstwereld neemt Pipilotti Rist al vele jaren zéér serieus. Het kleurrijke werk van deze wereldberoemde kunstenaar is in talloze topmusea te zien geweest. Ook in Rotterdam, waar in 2009 een grote overzichtstentoonstelling werd gehouden: 'Elixir'. Nu, 10 jaar later, werkt Museum Boijmans Van Beuningen opnieuw samen met Rist. Dit keer ontwerpt zij een video-installatie voor het exterieur van het nieuwe depot.

Laat je haar neer

Pipilotti Rist is vooral bekend als video-kunstenaar. Ze vestigde bij haar afstuderen in 1986 al meteen haar naam met de video 'I'm Not The Girl Who Misses Much'. Hierin speelt ze zelf de hoofdrol: dansend als een marionet. Aanvankelijk maakte ze 'gewone' videofilms, later werden het steeds vaker ruimte-vullende installaties. Ook de rol van de bezoekers veranderde: zij werden als het ware onderdeel van het kunstwerk. Het werk van Rist is iets waarin je wordt ondergedompeld. De kunstenaar creëert de omgeving

How seriously should you take an artist who calls herself after Pippi Longstocking? The art world has been taking Pipilotti Rist very seriously for many years. This world-famous artist's colourful work has been seen in numerous top museums. In Rotterdam, too, where 'Elixir', a major retrospective of her work, was staged in 2009. Now, ten years later, Rist is working with Museum Boijmans Van Beuningen again. This time she is designing a video installation for the exterior of the new depot.

Let Your Hair Down

Pipilotti Rist is known above all as a video artist. She instantly made her name with 'I'm Not The Girl Who Misses Much', the video she produced as her graduation project in 1986. She plays the lead role in it, dancing like a puppet. Initially she made 'regular' video films; later she began to concentrate on space-filling installations. The role of the visitors changed, too, as they became part of the artwork. You become immersed in Rist's work. She creates an environment in which viewers look at and experience her video work. She takes the existing architecture as

'Het kijken zélf is altijd onderdeel van het werk van Pipilotti.'

'The act of looking is always part of Pipilotti's work.'

– Sjarel Ex

→ Pipilotti Rist en Carlos Martinez op het plein in Sankt Gallen, 2005

→ Pipilotti Rist and Carlos Martinez in the square in St Gallen, 2005

← 'Laat je haar neer' in het museum, 2009; 'Stadt lounge' in Sankt Gallen, 2005; 'A La Belle Étoile' bij Centre Pompidou in Parijs, 2007

← 'Let Your Hair Down' in the museum, 2009; 'City Lounge' in St Gallen, 2005; 'A La Belle Étoile' at the Centre Pompidou in Paris, 2007

waarin de toeschouwer haar videowerk bekijkt en ervaart. Daarbij neemt ze de bestaande architectuur als uitgangspunt. Zo ook bij 'Laat je haar neer', de installatie die ze bovenin een trappenhuis in Museum Boijmans Van Beuningen heeft gemaakt. Bezoekers beklimmen een net waarop zij vervolgens liggend zowel haar videowerk als dat van andere kunstenaars bekijken.

Een overrompelende ervaring

Rist werkt niet alleen in, maar ook buiten musea. Dus in omgevingen waar architectuur altijd dominant is. Zeer bekend is 'het rode tapijt' in de Zwitserse plaats Sankt Gallen. Daar creëerde ze samen met architect Carlos Martinez een 'gemeubileerd' stadsplein. Met onder meer tafels, stoelen en zelfs een Porsche, die in zijn geheel werden overtrokken met rode vloerbedekking. Sindsdien ontwerpt Rist in de buitenruimte vooral audiovisuele installaties, waar bewegend beeld en geluid elkaar aanvullen in een overrompelende totaalervaring. Zo ontwikkelde ze voor het Centre Pompidou in Parijs het videowerk 'A La Belle Étoile' dat werd geprojecteerd op het plein.

her starting point – as she did with 'Let Your Hair Down', the installation she made at the top of the stairs in Museum Boijmans Van Beuningen, where visitors scale a net and then lie in it to watch videos by her and other artists.

An Immersive Experience

Rist works outside museums as well as inside – in settings where the architecture is always dominant. The Red Carpet in St Gallen in Switzerland is well known. Rist and the architect Carlos Martinez created a 'furnished' square in the old town. It has tables, chairs and even a Porsche all covered with a red carpet. Since then, Rist has chiefly designed audio-visual installations for outdoor spaces in which moving images and sound complement one another in an amazing immersive experience. For the Centre Pompidou in Paris she produced the video work 'A La Belle Étoile', which was projected on to the piazza.

‘Het licht streeft de lichamen van voorbijgangers.’

‘The light will caress the bodies of passers-by.’

– Pipilotti Rist

↓ Videoprojectie
‘Sparkling Pond,
Bold-Coloured
Groove & Tender
Fire (Please walk
in and let the
colours caress you)’
in Sydney, 2018

↓ Video projection,
‘Sparkling Pond,
Bold-Coloured
Groove & Tender
Fire (Please walk
in and let the
colours caress you)’
in Sydney, 2018

↔ Schetsontwerp en impressie van Pipilotti Rist's nieuwe kunstwerk rond het depot

↔ Rough draft of the design and impression of Pipilotti Rist's new artwork around the depot

Een elektronisch vreugdevuur

Het kunstwerk voor het depot is opnieuw een mix van video- en omgevingskunst. Pipilotti Rist vertelt over haar ‘werk in uitvoering’ voor het depot: ‘Het kunstwerk is gepland als een videolichtinstallatie die het openbare terrein rondom het depot verlicht. Van zonsondergang tot ‘s avonds laat. Het licht streeft als het ware de lichamen van gasten, bezoekers, bewoners en voorbijgangers en biedt gelegenheid om avondlijke routines te onderbreken, te pauzeren en de omgeving op een nieuwe manier te bekijken. De langzaam bewegende lichten helpen je om uit de privé-bubbel te stappen en nodigen uit tot verbinding: ‘om samen te douchen in het gekleurde licht’. De projecties omringen het depot met fraaie videoscènes en worden weerspiegeld in de gevel ervan. Deze installatie noem ik daarom een “stedelijk elektronisch vreugdevuur”.’

Kijkers worden acteurs

‘De installatie dient ook als schijnwerper, zoals die gebruikt wordt op podia in theaters bijvoorbeeld. Die schijnwerpers veranderen de kijkers in acteurs... op een openbare plaats in een park, omringd door culturele instellingen en een ziekenhuis. Een wonder van deze locatie is de toegankelijkheid ervan en de publieke betekenis. Met mijn werk wil ik een aantrekkelijke speelruimte bieden, die vrij en open is voor iedereen en die een visuele maar ook een zintuiglijke ervaring biedt.’

Droomachtig licht

‘Mijn achterliggende visie is om een esthetisch samenspel te creëren tussen het depot en de omgeving, terwijl ik tegelijkertijd een nieuw perspectief op film en video als medium bied. Niet alleen zal dit videowerk grootschalig zijn, de vorm van een cirkel rond het gebouw is conceptueel innovatief. Het samenspel tussen het gespiegelde oppervlak van het gebouw en de zwevende video's op de grond en de beplanting zal ongekend zijn en na zonsondergang een droomachtig licht op het gebied laten schijnen.’

An Electronic Bonfire

The artwork for the depot is a mix of video and site-specific art. Pipilotti Rist talks about her work in progress for the depot: ‘The artwork is planned as a video light installation that will illuminate the public space around the depot from sunset to late in the evening. The light will caress the bodies of guests, visitors, residents and passers-by and give them the opportunity to interrupt their evening routines, to pause and contemplate their surroundings in a new way. The slowly moving lights will help you to step out of your private bubble and invite you to interact – to take a shower together in the coloured light. The projections will encircle the depot with beautiful video scenes and will be reflected in its mirrored façade. This is why I call this installation an “urban electronic bonfire”.’

Viewers Become Actors

‘The installation will also act as spot-lights like the ones used on stages in theatres. They will transform the viewers into actors... in a public space in a park surrounded by cultural institutions and a hospital. One of the marvels of this location is its accessibility and its public significance. I want to use my work to provide an attractive play area, which is free and open to everyone and offers a visual as well as a sensual experience.’

Dreamlike Light

‘My underlying vision is to create an aesthetic interaction between the depot and the surroundings, while at the same time offering a new perspective on film and video as a medium. Not only will this video work be large-scale, the shape of a circle around the building is conceptually innovative. The interplay between the mirrored surface of the building and the floating videos on the ground and on the planting will be unprecedented and cast a dreamlike light on the area after sunset.’

**‘Het depot
maakt deel
uit van de
Rotterdamse
skyline.’**

**‘The depot
is part of
Rotterdam’s
skyline.’**

– Bas Kurvers
Wethouder Bouwen, Wonen
en Energietransitie Rotterdam

– Bas Kurvers
Lead City Councillor for Construction, Housing
and Built Environment Energy Transition

Ik kom zelf van Zuid. Als jochie ben ik met school een keer in Museum Boijmans Van Beuningen geweest, maar verder kwam ik er niet. Nu weet ik dat we daar echt een top-top-topcollectie hebben. En als wet-houder van onder andere ‘Bouwen’ ben ik verantwoordelijk voor de bouw van het depot. Het gebouw dus waar de complete collectie straks te zien is!

Rotterdam is de bouwstad bij uitstek. Waarom is dat, toch niet alleen vanwege de oorlog?

Rotterdam is nooit af en dat maakt ons tot een echte bouwstad. Rotterdam is de stad die zich steeds opnieuw uitvindt. Een stad waar mensen naartoe komen en zich ontplooien. Je kan zeggen dat de oorlog daar een versnelling in heeft aangebracht, maar het zit al in het DNA van Rotterdam. Als bouwweethouder heb je natuurlijk een prachtige portefeuille: je biedt Rotterdam-mers een nieuwe skyline. En als er iets is waar zij trots op zijn, dan is het die skyline. Waar het nieuwe depot straks deel van uitmaakt.

Het gaat niet alleen om bouwen, je moet in een stad ook kunnen wonen...

Inderdaad, je bouwt de stad voor mensen. Die moeten met plezier kunnen wonen in een omgeving waar ze zich veilig voelen. Als je dat voor elkaar krijgt, doe je ook iets aan de saamhorigheid. Dan komen inwoners toe aan dingen als vrijwilligerswerk, uitgaan en genieten van kunst en cultuur. Nu komen we op een strategisch thema en dat is de groei van de stad. We zien dat Rotterdam voor het eerst sinds jaren weer in trek is. Dan moet je ook goed kijken naar onder meer het cultuuraanbod.

Rotterdam heeft niets te klagen qua culturele voorzieningen, of wel?

We hebben zo veel mooie dingen in de stad... maar een kenmerk van echte Rotterdammers is dat ze niet vaak naar hun eigen culturele voorzieningen gaan. Ik zou de cultuursector toewensen dat zij die verbinding meer maken en mensen uitnodigen om deel te nemen. Cultuur kan zo een drager zijn van die fijne leefomgeving, waar ik het eerder over had. Het voordeel van de topcollectie van Museum Boijmans Van Beuningen is dat mensen van buiten daarop afkomen, maar je moet ook zorgen dat de collectie naar de Rotterdammers toekomt.

I come from South Rotterdam. I visited Museum Boijmans Van Beuningen once on a school trip, but never after that. Now, though, I know we have a really magnificent collection there. And ‘construction’ is part of my brief as a lead city councillor, so I’m responsible for the depot’s construction. The building where it will soon be possible to see the entire collection!

Rotterdam is a construction hotspot. Why is this? Not just because of the war, surely?

Rotterdam is never finished and that makes it a real construction hotspot. Rotterdam is the city that continually re-invents itself. A city that people head for to grow and develop. You can say that the war accelerated this process, but it was already in Rotterdam’s DNA. As lead city councillor for construction, it goes without saying that I have a wonderful portfolio. I provide the people of Rotterdam with a new skyline. And if there’s one thing they’re proud of, it’s that skyline. And the new depot will soon be part of it.

It’s not just about construction; you have to be able to live in a city...

That’s right. You build the city for people. They must be able to enjoy life in an environment where they feel safe. And if you achieve that, you contribute to solidarity. Residents then start doing things like volunteering, going out and enjoying art and culture. That brings us to a strategic theme, which is the city’s growth. For the first time in years we see that Rotterdam is once again in demand. This means, among other things, that you have to look closely at the cultural side of the city.

There’s nothing wrong with Rotterdam’s cultural life, or is there?

We’ve got so many fine things in our city, but a characteristic of your real Rotterdammers is that they don’t often take advantage of their cultural amenities. I would like the culture sector to make greater efforts to engage with people and invite them to participate. In this way culture can be a cornerstone of a fine living environment, which I referred to earlier. The advantage of Museum Boijmans Van Beuningen’s magnificent collection is that people from outside Rotterdam travel to see it, but you also have to ensure the collection reaches out to local residents.

‘Rotterdam is de stad die zich steeds opnieuw uitvindt.’

‘Rotterdam is the city that continually reinvents itself.’

– Bas Kurvers

→ De Rotterdamse skyline met het depot in aanbouw

→ The Rotterdam skyline with the depot under construction

Welke rol heeft de gemeente als het om het depot gaat?

Laat ik vooropstellen dat Rotterdam een rijke traditie heeft om ‘cultuur en kunst’ niet alleen als gemeente te realiseren, maar met hulp van particulieren. Het museum heet niet voor niets Boijmans Van Beuningen, vernoemd naar de twee belangrijkste verzamelaars. Ik denk dat ook vandaag de dag ambitieuze projecten, waaronder het depot, niet mogelijk zijn zonder de steun van private partners zoals Stichting De Verre Bergen. Die waardering wil ik hier nadrukkelijk laten doorklinken. Dat gezegd hebbend kom ik nu op de gemeentelijke rol. Aan de ene kant heb je het culturele programma te bewaken, daarover gaat mijn collega-wethouder Said Kasmi. En voor wat betreft de bouw van het depot: de gemeenteraad heeft gekozen voor een ambitieus plan. Het is aan mij om daar een succes van te maken.

Bij burgers is er vaak scepsis over prestigieuze bouwprojecten. Ze zien die als bodemloze putten...

Er zijn altijd spannende momenten en ontwikkelingen, waardoor de bouwkosten stijgen. Dan is het zaak om elkaar niet de bouwkeet uit te vechten, maar samen door te gaan. Ook bij het depot zijn er tegenvallers geweest, maar de risico’s worden gelukkig wel kleiner nu we naar de oplevering toe gaan. En ik ken Rotterdammers ook een beetje. Als het gebouw er eenmaal staat, zijn ze er enorm trots op. Of het nu om hoogbouw gaat of niet, om klein of groot, om prestigieus of niet... uiteindelijk sluiten Rotterdammers het in hun hart.

What role does the city council have in the depot?

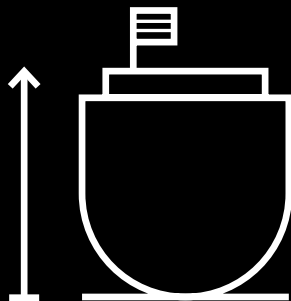
Let me say up front that Rotterdam has a rich tradition of facilitating ‘culture and art’, not only using city council resources but also with help from private individuals. It is for good reason that Museum Boijmans Van Beuningen is named after the two most important private collectors. I believe that to this day, ambitious projects like the depot would not be possible without the support of private partners such as Stichting De Verre Bergen. I want to take this opportunity to explicitly express my appreciation. That said, I now come to the city council’s role. On the one hand there’s the culture programme to be monitored, which is the responsibility of my fellow lead councillor Said Kasmi. As regards the actual construction of the depot, the city council opted for an ambitious plan. Now it’s up to me to make it a success.

People can be sceptical about prestigious construction projects, which they see as money pits...

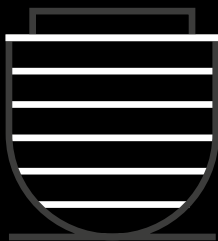
There are always tense moments and occurrences, and they increase construction costs. It’s important at such times not to squabble with the contractor but to work together and keep going. There have been setbacks with the depot, but fortunately the risks are smaller now we’re close to completion. And I know Rotterdam people quite well. Once the building’s finished they’ll be hugely proud of it. Whether it’s high rise or not, whether it’s small or vast, whether it’s prestigious or not... At the end of the day Rotterdammers will embrace it.

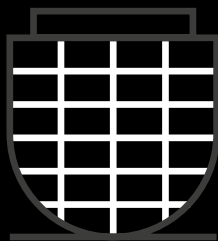
Feiten en cijfers

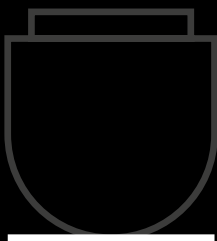
39,5 m
hoogste punt
highest point

6
verdiepingen
storeys

1.664
spiegelpanelen
reflective panels

248 m
diepste punt: warmte-
koudeopslag
deepest point: where
heat and cold are stored

3 september 2019
wordt het hoogste punt gevierd
topping out celebration

Ø60 m & Ø40 m
is de diameter van het gebouw:
onder 40 meter en boven 60 meter
is the diameter of the building: 40 metres
at ground level and 60 metres at the top

320.000 kg
weegt de staalconstructie
weight of the steel structure

9.250 m³
beton is gebruikt
volume of concrete used

276
funderingspalen staan onder het depot
foundation piles support the depot

562
dagen gewerkt na het slaan van de eerste paal
working days after the first pile was driven in

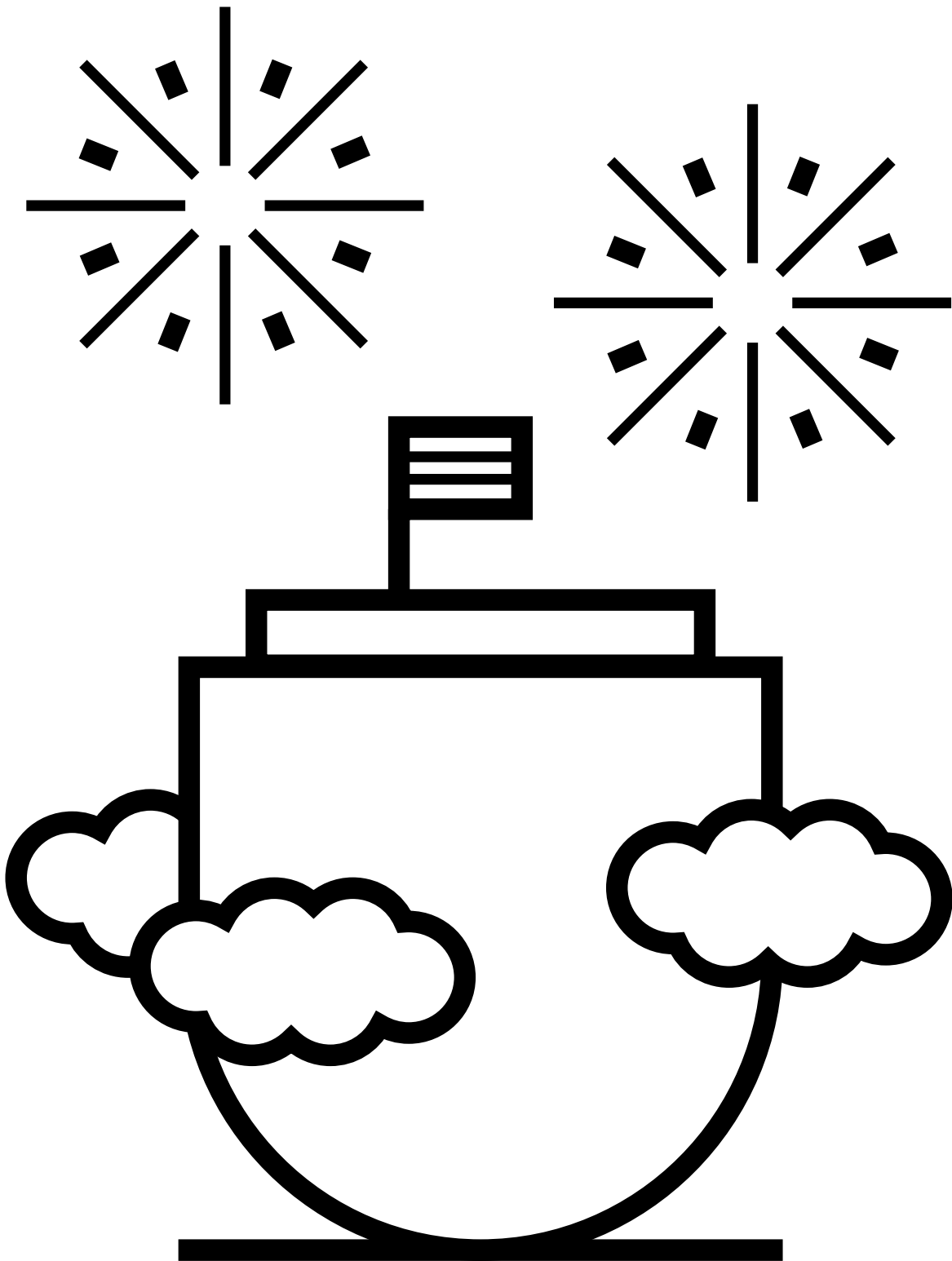
Facts and Figures

450
bouwvakkers hebben gewerkt aan het
hoogste punt
construction workers created the building

4
liften: een expreslift naar het restaurant met
dakterras, een publiekslift, een kunstlift en
een personeelslift
lifts: an express lift to the restaurant with
a roof terrace, a visitor lift, an art lift and a
staff lift

6
trappen: een brede betontrap naar de
eerste verdieping en vijf atriumtrappen,
totaal 184 treden
staircases: a wide concrete staircase to
the first floor and five atrium staircases
with a total of 184 steps

Een nieuw hoogtepunt voor Rotterdam

A new high point
for Rotterdam

→ Bouwplaats
depot, juni 2019

→ Depot
construction site,
June 2019

**‘In het depot
laten we
Rotterdamers
hun eigen
collectie zien.’**

**‘In the depot
we show the
residents of
Rotterdam
their own
collection.’**

Roelof Prins is directeur van Stichting De Verre Bergen en bestuurslid van Stichting Collectiegebouw. Vanuit beide functies is hij nauw betrokken bij het depot.

Waar komt die naam ‘De Verre Bergen’ vandaan?

De Verre Bergen heeft mooie associaties met begrippen als toekomst, perspectief en ambitie. Als filantropische instelling hebben wij de ambitie om onze stad nog beter en mooier te maken. We richten ons vooral op sociaalmaatschappelijke initiatieven. Altijd in Rotterdam, want onze wereld houdt op bij de gemeentegrenzen.

Bij het depot gaat het niet over een maatschappelijk probleem, maar over kunst. Is er toch een verband met jullie andere activiteiten?

Wij financieren uiteenlopende projecten en het depot is inderdaad een buitenbeentje. Maar wat ons enorm aansprak is dat je hiermee iets heel nieuws doet in de museumwereld. Namelijk dat je je hele collectie zichtbaar maakt voor het publiek. En dat je dat niet doet in het museum zelf, maar ‘ongecureerd’ in een depot laat zien wat je allemaal hebt. Zodat bezoekers kunnen zeggen: dit zijn voor mij de tien dingen die ik mooi vind of die ik bij elkaar vind passen. En het gaat natuurlijk om de collectie van de stad, die in beheer gegeven is aan Museum Boijmans Van Beuningen om er als een goede huisvader voor te zorgen. Het is geweldig dat Rotterdammers straks al hun eigen kunstschaten kunnen bekijken.

De stichting is al heel lang betrokken bij het depot?

Al in 2009 was duidelijk dat het museum een nieuw depot nodig had. Als je daarvoor een grote ‘doos’ in een weiland zou bouwen met een hek eromheen, zou dat al een flink bedrag kosten. En wanneer je het zou realiseren als een publiek toegankelijk gebouw, dus ook om bezoekers van buiten aan te trekken, zou het nog een aantal miljoenen méér kosten. Toen hebben wij gezegd, dan leggen wij dat verschil bij. De teller is sinds die tijd nog wel wat opgelopen, maar dat terzijde.

Het gaat echt om grote bedragen, waarom zijn jullie overtuigd dat dit een goede investering is?

Museum Boijmans Van Beuningen is de belangrijkste cultuurdrager van de stad. En het is de ambitie van Rotterdam om een wereldstad te zijn. Nu, dan moeten je

Roelof Prins is the Director of De Verre Bergen Foundation and a committee member of the Collectiegebouw Foundation. He is closely involved with the depot in both posts.

Where does the name ‘De Verre Bergen’ come from?

De Verre Bergen (The Distant Mountains) has wonderful associations with concepts like the future, perspective and ambition. As a philanthropic institution our ambition is to make our city even better and more attractive. Our principal focus is on social initiatives. Always in Rotterdam, because our world ends at the local authority’s boundaries.

The depot is not about a social problem, it’s about art. Is there any link with your other activities?

We finance various projects and the depot is indeed an odd man out. But what appealed to us enormously is that what you are doing is something entirely new in the museum world. You’re making the whole collection accessible to the public. And you’re not doing that in the museum itself, but showing everything you have in a depot ‘uncurated’. So that visitors can say: those are the ten things I really like or I think go together. And obviously it’s about the city’s collection, which was given to Museum Boijmans Van Beuningen to manage and to look after. It’s great that the people of Rotterdam will soon be able to see all of their own art treasures.

Has the foundation been involved with the depot for a very long time?

Back in 2009 it was clear that the museum needed a new depot. If you were to go ahead and build a large ‘box’ in a field and put a fence around it, it would cost a huge amount of money. And if you wanted to make it into a publicly accessible building, so as to attract visitors from outside, that would cost quite a few millions more. So then we said ‘we’ll make up the difference’. Since that time the amount has gone up a bit, but that’s by the way.

If it really involves huge sums, why are you convinced that it’s a good investment?

Museum Boijmans Van Beuningen is the city’s most important cultural centre. And it is Rotterdam’s ambition to be a global city. So, the facilities have to be world class.

↑ De atriumvitruines worden geïnstalleerd

↑ Installation of the atrium display cases

‘Het depot heeft een wow-factor, misschien nog wel meer dan de Markthal.’

‘The depot has a wow factor, perhaps even more than the Markthal.’

– Roelof Prins

faciliteiten ook van wereldniveau zijn. En toegegeven, er zit ook een competitief element in. We zien hier in de zomer dagelijks dat cruiseschepen aankomen en dat dan 80% van de passagiers naar Amsterdam gaat. Het zou heel leuk zijn als een groter aantal zou zeggen: ik wandel hier naar het museum en het depot toe, want die zijn ook superinteressant om te bezoeken.

Welke verwachtingen hebben jullie verder van het depot?

Ook wij hopen dat het gebouw iconisch wordt in de stad. Daar zit trots achter, maar ook ‘excitement’. Het depot heeft een wow-factor, misschien nog wel meer dan de Markthal. Qua architectuur en qua staaltje technisch vernuft is het echt heel bijzonder. Het depot is, als je de bouwers van BAM mag geloven, nog het beste te vergelijken met een stuwdam. Ook bijvoorbeeld qua hoeveelheden beton en staal die erin gaan.

Hoe houden jullie als medefinancier de vinger aan de pols?

Dat kunnen we heel effectief doen omdat Stichting Collectiegebouw, waar de gemeente en wij gezamenlijk het bestuur van vormen, de eigenaar van het depot is. Als bestuurder ben je sterk betrokken bij alle aspecten van de bouw. Zo ben ik zelf naar de fabriek in China geweest om te zien hoe de dubbelgekromde spiegels voor de buitenwand gemaakt worden. Dat luistert heel nauw, want je wilt een gevel waar alle spiegels naadloos op elkaar aansluiten. Diezelfde betrokkenheid kwam naar voren bij de vitrines voor het atrium. Die zijn gigantisch, wel tien meter hoog, met deuren van acht meter hoog, uit één stuk glas. Daarover moest snel een besluit worden genomen, voordat het dak op het depot geplaatst zou worden. Het museum had hiervoor geen budget, daarom hebben wij die vitrines betaald. Onze betrokkenheid is dus ook het zorgen dat de dingen gebeuren die noodzakelijk zijn om de gewenste kwaliteit te krijgen.

Jullie doel is om Rotterdam nog beter en mooier te maken. Wat draagt het depot daaraan bij?

Het nieuwe depot heeft een belangrijke ‘spin-off’ naar de omliggende straten. De hele omgeving van het Museumpark wordt vergroend. De leefbaarheid zal daardoor toenemen en het gebied wordt een mooie ontmoetingsplek voor Rotterdammers en bezoekers van buiten.

And admittedly there’s a competitive element in it as well. Every day in the summer we see cruise ships arrive and 80% of the passengers go to Amsterdam. It would be really great if more of them were to say: I’m going to walk to the museum and the depot because they’re also fascinating places to visit.

What further expectations do you have of the depot?

We also hope that the building will become a city icon. There’s pride in that, but excitement too. The depot has a wow factor, perhaps even more than the Markthal. It is incredibly unusual in terms of the architecture and the technical ingenuity of the construction. If you can believe the builders from BAM, the depot can best be compared to a dam – not least in terms of the amount of concrete and steel that’s going into it.

How do you keep your finger on the pulse as a co-financier?

We can do that extremely effectively because the Collectiegebouw Foundation, which we and the city council jointly manage, is the owner of the depot. As a manager you are totally involved with all aspects of the build. For instance, I’ve been to the factory in China to see how the doubly curved mirrors for the façade are made. It’s very precise work, because you want an outside wall in which all the mirrors fit together seamlessly. The same is true of the display cases for the atrium. They are gigantic, ten metres high, with doors eight metres high, from one sheet of glass. A decision about them had to be taken quickly, before the roof of the depot could be put on. The museum had no budget for them so we paid for the display cases. Our involvement also ensures that things needed to achieve the desired quality happen.

Your aim is to make Rotterdam even better and more attractive. What does the depot contribute to that?

The new depot has an important spin-off for the surrounding streets. The whole Museumpark area will be greened. It will improve the quality of life and make it an attractive meeting place for the city’s residents and visitors from outside.

Spiegeltje, spiegeltje aan de wand
De buitenkant van het depot nadert zijn voltooiing. Naast de ronde vorm is de spiegelwand het meest opvallend. De spiegels zijn niet alleen een spectaculaire aandachtstrekker, maar staan ook in een lange culturele, architectonische en kunsthistorische traditie. Romanschrijver Peter Delpout, architect Winy Maas en museumdirecteur Sjarel Ex belichten vanuit verschillende invalshoeken de betekenis van de spiegelwand van het depot. Is het de spiegel van een reus, het Panorama Rotterdam of een lief bolletje? Of misschien wel alle drie?

Mirror, mirror on the wall
The outside of the depot is nearing completion. As if the bowl shape were not extraordinary enough, the mirrored façade is even more striking. The mirrors are more than a spectacular eye-catcher, springing as they do from a long cultural, architectural and art historical tradition. Novelist Peter Delpout, architect Winy Maas and museum director Sjarel Ex discuss the significance of the depot's mirror wall from different perspectives. Is it a giant's mirror, the Rotterdam Panorama or a cherished feature? Or perhaps all three?

‘Architect Winy Maas beloofde ons geen gebouw, maar een landschap.’
‘Architect Winy Maas promised us not just a building, but a landscape.’
– Peter Delpout

De spiegel van een reus

Peter Delpout

Het was een verbluffende artist's impression waarmee architectenbureau MVRDV hun ontwerp voor Depot Boijmans Van Beuningen presenteerde. Een spiegelwand met alle kenmerken waarmee de grote landschapsschilders ons imponeren. Op de voorgrond de fijne details van een frisgroen bladerdek. Aan weerszijden twee klassieke bouwwerken die als de coulissen van een theater onze blik via slingerende paden naar een berug sturen. En alsof dat niet genoeg was, een hemel zwanger van onweerswolken en vroeg avondlicht. Onmiskenbaar de skyline van Rotterdam, maar zoals alleen een schilder die kan transformeren. Architect Winy Maas beloofde ons geen gebouw, maar een landschap.

Inmiddels kunnen we de spectaculaire eenentwintigste-eeuwse vergezichten zelf zien. Maar niet veel mensen zullen beseffen dat ze bij dit spiegelspektakel in een vergeten traditie staan. Toen ik de artist's impression voor het eerst zag, moest ik meteen denken aan de Claude-spiegel, een klein gadget uit de achttiende eeuw, waarin spiegel, schilderij en landschap ook zo'n mooi verbond aangingen. De Claudespiegel was een zwart, bolvormig geslepen glas, niet groter dan een poederdoosje. Het waren wandelaars die met deze poederdoos op stap gingen. Bij hun favoriete uitzichten deden ze iets vreemds: ze draaiden zich met hun rug naar het landschap en bewonderden de omgeving via het spiegeltje. Wat ze dan zagen leek op een schilderij, meer in het bijzonder op een landschap van de zeventiende-eeuwse Franse schilder Claude Lorrain (1600-1682).

← Het landschap door een Claudespiegel
← The landscape in a Claude mirror

A Giant's Mirror

Peter Delpout

Architects MVRDV presented their design for Depot Boijmans Van Beuningen using an astonishing artist's impression. A mirrored façade with all the characteristics the great landscape painters use to impress us. In the foreground are the fine details of a bright green canopy of leaves. On either side are classical structures that act like the wings of a stage set to draw our gaze along winding paths to a ridge. And, to add to that, a sky laden with storm clouds and early evening light. Unmistakably Rotterdam's skyline, but only as a painter can transform it. Architect Winy Maas promised us not just a building, but a landscape.

In the meantime, we can see the spectacular twenty-first-century views for ourselves. Yet not many people will realize that this mirrored spectacle places them in a forgotten tradition. When I saw the artist's impression for the first time, I immediately thought of the Claude glass, or black mirror. It's a small eighteenth-century gadget that cleverly brought together a mirror, a painting and a landscape. The Claude glass was a slightly convex ground glass blackened mirror, no larger than a powder compact. Walkers would take them along on their expeditions. When they reached their favourite viewpoints, they would do something strange. Turning their backs on the landscape, they would admire the surroundings using the mirror. What they saw looked like a painting, or more particularly a landscape by the seventeenth-century French painter Claude Lorrain (1600-1682).

Wie het spiegeltje heeft uitgevonden is onbekend. Claude zeker niet, maar in de achttiende eeuw was hij in Groot Brittannië wel ongekend populair. Toch was het vreemd dat de wandelaars juist de landschappen van Claude op het regen-achtige eiland probeerden terug te vinden. Claude schilderde namelijk het zonovergoten land rondom Rome. Niet eens zoals het er echt uitzag, maar geïdealiseerd. Het waren artist’s impressions van de Romeinse Campagna, waarin herders, schapen en ruïnes in een goddelijk zonlicht baadden. De eigenschappen van het spiegeltje hielpen de wandelaars om die illusie ook in Engeland, Wales of Schotland op te roepen.

Ook de bezoekers van het depot hebben straks zo’n spiegel. Het werkelijke landschap strekt zich, net als voor de achttiende-eeuwse wandelaars, niet voor onze ogen uit, maar achter onze rug. We kijken in de Claudespiegel van een reus. Rotterdam, omgetoverd tot één groot schilderij van Claude. En als we niet op zijn befaamde avondlicht willen wachten, dan gaan we naar binnen, waar we de goddelijke zonsondergang in ‘Landschap met figuren die een beek doorwaden’ (1637) kunnen bewonderen – een echte Claude waar geen spiegel voor nodig is, en ook nog eens altijd beschikbaar.

Van Peter Delpeut verscheen onlangs ‘In het zwart van de spiegel’, een roman waarin de Claudespiegel een belangrijke rol heeft.

We don’t know who invented this little mirror. It certainly wasn’t Claude, whose works enjoyed unprecedented popularity in Great Britain in the eighteenth century. Curiously, walkers tried to track down Claude landscapes on that rainy island, for Claude primarily painted the sun-drenched countryside around Rome. Idealized depictions, none of them reflected reality. They were artist’s impressions of the Roman Campagna, where shepherds, sheep and ruins are bathed in divine sunlight. This little mirror’s properties helped walkers to conjure up that illusion in England, Wales and Scotland too.

Visitors to the depot will also have just such a mirror. Following in the footsteps of eighteenth-century walkers, the actual landscape does not stretch out in front of our eyes but behind our backs. We look in a giant’s Claude glass. Rotterdam transformed into one huge painting by Claude. And if we don’t want to wait for the famous evening light, we go indoors where we can see the divine sunset in ‘Landscape with Figures Wading Through a Stream’ (1637) – a real Claude that needs no mirror and is always available.

Peter Delpeut recently published the novel ‘In het zwart van de spiegel’ in which the Claude glass plays a prominent role.

Lief bolletje

Depot Boijmans Van Beuningen moet een lief bolletje worden in het Rotterdamse landschap, en depiegelende gevel helpt daarbij. Daardoor wordt het gebouw transparant en gaat het op in zijn omgeving, het Museumpark. Maar het depot moet ook een zekere ‘présence’ hebben, want we werken toch aan een gebouw waarvoor mensen straks gaan omreizen, een nieuwe selfie-hotspot. Deze gevel met dubbelgekromde spiegels is uniek. We hebben er veel voor moeten testen, want hoe reguleer je lichtinval, klimaat, mate van doorzichtigheid? De grootste uitdaging was om de spiegels mooi aaneengesloten te krijgen, met een zo klein mogelijke voeg. Dat is uiteindelijk gelukt; met dezepiegelende gevel hebben we iets wat super hightech is en tegelijkertijd super ambachtelijk.

Winy Maas
Architect en medeoprichter MVRDV

Cherished feature

Depot Boijmans Van Beuningen will be a cherished feature of Rotterdam’s landscape, and the reflective façade will help. It makes the building transparent so that it becomes part of its surroundings – Museumpark. Yet the depot has to have a certain presence because we’re working on a building that people will soon be coming especially to see, a new selfie hotspot. This façade, with its doubly curved mirrors, is unique. We had to do a lot of testing – how can you control the incidence of light, interior climate and degree of transparency? The greatest challenge was to get the mirrors beautifully joined together, with the narrowest possible joints. In the end we succeeded. The reflective façade is part super high-tech and at the same time the epitome of craftsmanship.

Winy Maas
Architect and founding partner MVRDV

Panorama Rotterdam

De mens vergaapt zich graag, aan kunst, aan film en natuurschoon. Dat is niet anders dan vroeger. De slag bij Waterloo bijwonen? Tot in de negentiende eeuw werd op kermissen en naamfeesten het Panorama getoond, een rondtrekkend fenomeen, bijna echt, alsof je erbij was geweest. Panorama Mesdag, een blik van 360 graden rondom Scheveningen, is ook iets van toen. Daarvan stammen wij af, met Panorama Rotterdam. Omgekeerd en van deze tijd, dynamisch, in de weerspiegeling van het depot spannen wolken en stadsbeelden samen. Een luchtspiegeling waarbij de werkelijkheid verbleekt. Met 300 man op een selfie, oh, à la Magritte? Hallucinaties en illusies, verkleind naar een schaal van 1 op 10, een pot met zilverlingen voor de grote, mooie kunstverzameling van Rotterdam. Het wordt een ongekende ervaring.

Sjarel Ex
Directeur Museum Boijmans Van Beuningen

Rotterdam Panorama

People like to gaze – at art, at movies and at natural beauty. This has always been the case. Be a spectator at the Battle of Waterloo? The Panorama was a travelling phenomenon, on show at fairs and on saints’ days, until well into the nineteenth century. It was almost real, as if you were there yourself. The Mesdag Panorama, giving a 360-degree vista around Scheveningen, was another such phenomenon. Our Rotterdam Panorama is a descendant. Reversed and present day, dynamic, the depot’s reflection combines clouds with cityscapes. A mirage that pales reality. A selfie of three hundred people – à la Magritte? Hallucinations and illusions, reduced to a one-tenth scale, a huge silvered bowl for Rotterdam’s big beautiful art collection. There’s never been anything like it.

Sjarel Ex
Director, Museum Boijmans Van Beuningen

René Magritte, ‘La reproduction interdite’, 1937, olieverf op doek, 81 x 65 cm

René Magritte, ‘Not to be Reproduced’, 1937, oil on canvas, 81 x 65 cm

Boijmans in Donner
Boekhandel Donner en Museum Boijmans Van Beuningen organiseren onder de titel ‘Boijmans in Donner’ een reeks van vijf bijeenkomsten op de zondagmiddag. Daarin staat steeds ‘Boijmans in transit’ of een kunstboek centraal. De eerste editie is op zondag 3 november om 14.00 uur. Sjarel Ex, directeur van Museum Boijmans Van Beuningen, en schrijver Peter Delpeut zullen vanuit verschillend perspectief hun licht laten schijnen op het depot. Meer info: donner.nl/boijmans-in-donner

Boijmans in Donner
Donner’s bookshop and Museum Boijmans Van Beuningen are staging a series of five Sunday afternoon meetings under the title ‘Boijmans in Donner’. Each one will focus on ‘Boijmans in Transit’ or an art book. The first meeting takes place at 2.00 p.m. on Sunday 3 November. Sjarel Ex, director of Museum Boijmans Van Beuningen, and writer Peter Delpeut will talk about the depot from different points of view. For more information go to donner.nl/boijmans-in-donner

#depot

Het depot maakt bij veel Rotterdammers en bezoekers iets los. Verbazing en nieuwsgierigheid, maar ook trots en inspiratie. Dat blijkt ook uit de vele foto's op Instagram.

@anne_marie_rossie

@ruudmilort

@haaijk

#depot

The depot is creating quite a stir with many residents of Rotterdam and visitors to the city. Surprise and curiosity, but pride and inspiration too. This is reflected in the many photographs on Instagram.

@m_gatrell

@arisca_photography

@travelling_with_our_kids

Adopteer een spiegel

De buitenzijde van Depot Boijmans Van Beuningen wordt beeldbepalend voor de stad: van top tot teen gehuld in spiegels. Hoe zou het zijn om te kunnen zeggen dat een van die spiegels van jou is? Dat kan en intussen is al ruim de helft van de 1.664 spiegelpanelen 'geadopteerd'. Mensen doen dat om heel uiteenlopende redenen.

Spiegel nummer B38 symboliseert voor mij een dankbare terugkijk op een lang Boijmansverleden, maar geeft vooral een verwachtingsvolle spiegeling van een nieuwe tijd, en daar wil ik dolgraag een beetje aan bijdragen.

Maria Kuster
Vriend van het museum

Als burens van het museum zijn we trots op de fantastische ontwikkeling van het depotgebouw! Het is mooi om daarin te ondersteunen en ons daaraan te 'spiegelen'.

Albert Meuter
Ondernemer

Ik heb een spiegelplaat geadopteerd ter nagedachtenis aan mijn vader, die altijd klaarstond voor ons, andere familieleden, vrienden en zelfs voor onbekenden. Hij nam ons ook vaak mee naar het museum en kon daar prachtige verhalen vertellen over de kunstwerken.

Monique Gidding
Kunstliefhebber

Adopt a Mirror

The exterior of Depot Boijmans Van Beuningen will be a city icon: covered in mirrors from top to bottom. How would you like to be able to say that one of those mirrors was yours? Well, you can – more than half of the 1,664 mirror panels have already been 'adopted'. People are doing this for very different reasons.

To me mirror B38 symbolises a grateful look back on a long Boijmans past, but above all it gives a hopeful reflection of a new era and I'm keen to make a small contribution towards it.

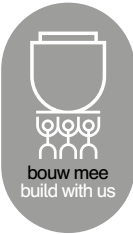
Maria Kuster
Friend of the museum

As neighbours of the museum we are proud of the fantastic development of the depot building! It is great to support it and to 'mirror' ourselves in it.

Albert Meuter
Businessman

I adopted a mirror plate in memory of my father, who was always there for us, for other family members, for friends and even for strangers. He often took us to the museum and was able to tell amazing stories about the works of art.

Monique Gidding
Art lover

Ook een spiegel adopteren? Ga dan naar boijmans.nl/spiegel en kies jouw persoonlijke spiegelplaat uit. Je ontvangt een certificaat als bewijs van 'adoptie', een uitnodiging voor twee personen voor de Zilveren opening én een jaar gratis toegang tot het depot.

Would you like to adopt a mirror too? Go to boijmans.nl/mirror and choose your personal reflective plate. You will receive a certificate as proof of 'adoption', along with an invitation for two people for the Silver opening and a year's free admission to the depot.

Verborgens schatten

Hidden Treasures

39

De collectie van Museum Boijmans Van Beuningen bestaat uit meer dan 151.000 objecten, waarvan 88.000 prenten en tekeningen. In deze rubriek kiezen museummedewerkers hun favoriete kunstwerken, nu nog verborgen achter gesloten deuren, maar straks te zien in het depot. Deze keer de keuze van Peter van der Coelen en Albert Elen, beiden conservator van het prentenkabinet.

Museum Boijmans Van Beuningen's collection contains more than 151,000 objects; 88,000 of them are prints and drawings. In this column members of the museum's staff choose their favourite artworks, now still hidden behind closed doors, but soon to be seen in the depot. This time Peter van der Coelen and Albert Elen, curators of the Print Room, take their pick.

Prentenkabinet: de oervorm van een depot

Een prentenkabinet is eigenlijk een depot in het klein. Oorspronkelijk was zo'n kabinet een houten kast, waarin een verzamelaar zijn kwetsbare prenten of tekeningen bewaarde. Een prentenkabinet bood veel 'particulier plezier'. De verzamelaar kon bij het raam gezeten zijn bezit blad voor blad rustig bekijken. Dat was misschien wel de meest intieme manier om van kunst te genieten. Uiteindelijk werden die privécollecties vaak verkocht of geschonken aan musea. Zo ook aan Museum Boijmans Van Beuningen. Ons prentenkabinet behoort tot de wereldtop, met tekeningen en prenten van onder anderen Michelangelo, Rubens, Rembrandt en Goya. De collectie gaat in zijn geheel naar het nieuwe depot. Inclusief deze verborgen schatten van de conservatoren.

Nederlandse prentkunst

Lucas van Leyden was de 'godfather' van de Nederlandse prentkunst. Met zijn verfijnde techniek en verrassende onderwerpen kwam het medium, dat al langer bestond, voor het eerst tot grote bloei in de Lage Landen. Toen Lucas deze 'Jongeman met een schedel' maakte was hij halverwege de twintig. Het zou dus goed een zelfportret kunnen zijn, meende men vroeger. Tegenwoordig denken we eerder aan een anoniem type. Geen saaie piet, als je op zijn hoed afgaat. Maar wel iemand die nadenkt over de eindigheid van ons bestaan. Kwalitatief goede afdrukken van Lucas' prenten waren al in zijn eigen tijd zeldzaam. Kunstliefhebbers en verzamelaars hebben ze door de eeuwen heen bewonderd. Dat deed ook de chirurg Johan Bierens de Haan, die zijn prentcollectie in 1951 naliet aan het museum. Bierens de Haan schonk bovendien een flink bedrag voor nieuwe aankopen op het terrein van de prentkunst. Dat geld werd ondergebracht in een fonds met een toepasselijke naam: Stichting Lucas van Leyden.

Dutch Printmaking

Lucas van Leyden was the godfather of Netherlandish print-making. His refined technique and surprising subjects saw the medium, which had long existed, flourish for the first time in the Low Countries. When Lucas made this 'Young Man with a Skull' he was in his mid-twenties. It was once thought that it could have been a self-portrait. Nowadays we think it more likely that it is an anonymous type. Not a dull chap, to judge by his hat – but someone who is reflecting on the transience of our existence. Good quality impressions of Lucas's prints were already rare in his own time. Art lovers and collectors have admired them throughout the centuries, among them the surgeon Johan Bierens de Haan, who bequeathed his print collection to the museum in 1951. Bierens de Haan also gifted a large sum of money for new purchases of prints. That money was lodged in a fund with an appropriate name: the Lucas van Leyden Foundation.

The 'Print Cabinet': The Archetypal Depot

The Dutch name 'Prentenkabinet' derives from a piece of furniture, a wooden cupboard ('kabinet' in old Dutch) in which a collector kept his fragile prints or drawings. Print cabinets gave their owners considerable private pleasure. A collector could sit by the window and take time to look at his sheets one by one. This was perhaps the most intimate way of enjoying art. Eventually, many of these private collections were sold or donated to museums – like Museum Boijmans Van Beuningen. Our print room is one of the world's most renowned, with drawings and prints by such artists as Michelangelo, Rubens, Rembrandt and Goya. The entire collection is going to the new depot, including these hidden treasures chosen by the curators.

↑ Lucas van Leyden, 'Jongeman met een schedel', ca. 1519, gravure, 182 x 142 mm

↑ Lucas van Leyden, 'Young Man with a Skull', c. 1519, engraving, 182 x 142 mm

↓ Peter van der Coelen, conservator prenten en tekeningen

↓ Peter van der Coelen, Curator of Prints and Drawings

↑ Pembroke Album, 328 prenten, samengesteld door Thomas Herbert, ca. 1683-1733, 45,5 x 37,5 x 8,5 cm

↑ Pembroke Album, 328 prints, compiled by Thomas Herbert, c. 1683-1733, 45.5 x 37.5 x 8.5 cm

Prentenalbum

Onze prenten en tekeningen worden bewaard op naam van de kunstenaar, in alfabetische volgorde. Alle prentenkabinetten doen dat sinds de negentiende eeuw. De bladen zijn keurig opgezet op zuurvrije passepartouts en opgeborgen in dozen. Vroeger was dat heel anders, zoals dit bijzondere album goed laat zien. Het is begin achttiende eeuw samengesteld door Thomas Herbert, graaf van Pembroke, en bevat 328 ingeplakte prenten van kunstenaars uit verschillende scholen en tijden, alles door elkaar heen. Het 'Pembroke Album' kon enkele jaren geleden worden verworven bij een Engelse handelaar. Met zulke aankopen zijn we een nieuwe weg ingeslagen. We verzamelen niet alleen hoogtepunten en grote namen, maar willen ook graag laten zien welke functie prenten in het verleden hadden. Hoe ze werden verzameld, gebruikt en bekeken. Waar je dan telkens weer op uit komt, is de enorme betekenis die de prentkunst heeft gehad voor de beeldcultuur. Vóór de komst van de fotografie was deze kunstvorm hét medium om beelden in veelvoud te verspreiden. In die zin was het een eerste stap richting ons digitale tijdperk met zijn onbeperkte toegang tot plaatjes en beelden.

Print Album

Our prints and drawings are listed alphabetically by the artists' names. All print rooms have been doing this since the nineteenth century. The sheets are carefully fixed on acid-free mounts and stored in boxes. The approach in the past was very different, as we see in this extraordinary album. It was put together in the early eighteenth century by Thomas Herbert, Earl of Pembroke, and contains 328 prints by artists from different schools and times, with no notion of order at all. The sheets were glued into the album. We were able to acquire the Pembroke Album from an English dealer some years ago. We are breaking new ground with purchases like this. As well as collecting masterpieces and great names, we also want to show what functions prints had in the past. How they were collected, used and looked at. What you discover every time is the enormous impact prints had on visual culture. Before the advent of photography, this art form was the ideal medium for distributing images in quantity. In that sense it was the first step towards our digital era with its unrestricted access to photos and images.

← Leonardo da Vinci, 'Leda en de zwaan', ca. 1504-1506, zwart krijt, pen in bruine inkt, 128 x 109 mm

← Leonardo da Vinci, 'Leda and the Swan', c. 1504-06, black chalk, pen and brown ink, 128 x 109 mm

↓ Daniël Kerkhoff, 'De standerdkoren-molen van Huizen in het Gooi', 1815, zwart krijt, pen in zwarte inkt, grijs gewassen, 240 x 341 mm

↓ Daniël Kerkhoff, 'The Corn Post-Mill of Huizen in the Gooi Region', 1815, black chalk, pen and black ink, grey wash, 240 x 341 mm

Nederlandse tekenkunst

Een van mijn favoriete kunstenaars is mijn voorvader Jan Hulswit (1766-1822), van wie we 38 tekeningen in de collectie hebben. Sinds 1985 heb ik diverse artikelen over zijn werk gepubliceerd. Onder meer over een tekening van Hulswit die zich in Parijs bevindt (in de Fondation Custodia) en die bekend stond als 'landschap met molen'. Ik ontdekte in ons eigen prentenkabinet een prachtige tekening van Daniël Kerkhoff (1766-1821). Deze heeft dezelfde compositie met een standerdmolen op een heuvel en is op de achterzijde geannoteerd 'te Huizen in het Goiland. D: Kerkhoff 1815'. De kunstenaars waren leeftijdsgenoten en goede vrienden. In de zomer trokken Kerkhoff en Hulswit er nu en dan samen op uit om 'pittoreske plekken' te tekenen. Thuis in Amsterdam voltooiden ze sommige van die tekeningen voor de verkoop. Soms tekenden zij exact dezelfde locatie, waarbij ze slechts enkele meters uit elkaar zaten. Dat zien wij ook hier. Dankzij de gegevens van de tekening van Kerkhoff weten we nu ook de precieze plaats en datum van die van Hulswit: Huizen, 1815.

Dutch Drawings

One of my favourite artists is my ancestor Jan Hulswit (1766-1822); we have thirty-eight of his drawings in the collection. Since 1985 I have published various articles about his work. One was about a drawing by Hulswit, now in Paris (in the Fondation Custodia), which was known as 'landscape with mill'. I discovered a splendid drawing by Daniël Kerkhoff (1766-1821) in our own print room. It has the same composition with a post-mill on a hill and has an annotation on the back that reads 'te Huizen in het Goiland. D: Kerkhoff 1815'. The artists were contemporaries and good friends. In summer Kerkhoff and Hulswit went out together now and then to draw 'picturesque spots'. At home in Amsterdam they completed some of those drawings for sale. They sometimes drew exactly the same place, where they sat just a few metres apart. We can see this here too. Thanks to the information from Kerkhoff's drawing we now also know the precise location and date of Hulswit's drawing: Huizen, 1815.

Italiaanse tekenkunst

Vorig jaar ontving het museum een bedrag van 280.000 euro van de Getty Foundation in Los Angeles. Hiermee doen we de komende drie jaar wetenschappelijk onderzoek naar de collectie vroege Italiaanse tekeningen (1400-1600) en de resultaten daarvan worden gepubliceerd. Onze collectie Italiaanse tekenkunst is wereldberoemd, niet zozeer qua omvang, maar wegens de hoge kwaliteit. Zo bezit het museum het enige eigenhandige kunstwerk van Leonardo da Vinci in Nederland: de tekening 'Leda en de zwaan'. Het onderwerp stamt uit de Griekse mythologie: oppergod Zeus vermomt zich als zwaan en verleidt zo de sterfelijke vrouw Leda. Deze tekening was te zien in de recente Leonardo-tentoonstelling in Teylers Museum. En eind dit jaar reist hij naar Parijs voor de grote expositie in het Louvre ter gelegenheid van Leonardo's overlijden, 500 jaar geleden. Een geweldig visitekaartje voor ons museum.

Italian Drawings

Last year the Getty Foundation in Los Angeles granted the museum €280,000. Over the next three years the money will be used to carry out scholarly research into the collection of early Italian drawings (1400-1600) and its results will be published at the end of the project. Our collection of Italian drawings is world famous, not so much in terms of size, but because of the exceptional quality. For instance, we own the drawing 'Leda and the Swan', the only autograph artwork by Leonardo da Vinci in the Netherlands. The subject is taken from Greek mythology: the king of the gods Zeus disguised himself as a swan and seduced the mortal woman Leda. This drawing was shown in the recent Leonardo exhibition in Teylers Museum, and at the end of this year it will travel to Paris for the great exhibition in the Louvre to mark the five hundredth anniversary of Leonardo's death. A wonderful advertisement for our museum.

↓ Albert Elen, senior conservator tekeningen en prenten

↓ Albert Elen, Senior Curator of Drawings and Prints

De tweede verdiepingsvloer wordt bekist en gewapend met betonijzer.

Shuttering is constructed and concrete reinforcement steel is placed for the floor of the second floor.

okt

De luchtfoto van het depot, gemaakt door John Gundlach, wordt uitgeroepen tot 'bouwfoto van het jaar 2018'.

The aerial photograph of the depot taken by John Gundlach is proclaimed '2018 construction photograph of the year'.

dec

De grote vitrines in het atrium worden bevestigd. Hierin zullen kunstobjecten uit de collectie worden tentoongesteld.

Large display cases are installed in the atrium. They will be used to exhibit works of art from the collection.

mrt

De eerste van de 1.664 spiegelpanelen zijn bevestigd. De gevel spiegelt elke dag meer.

The first of the 1,664 reflective panels is installed. The exterior wall becomes more reflective every day.

mei

2019

2018

nov

De betonwanden van de tweede verdieping worden geplaatst.

The concrete walls of the second floor are placed.

jan

De buitengevel-elementen van de vierde verdieping zijn geplaatst.

The exterior wall elements of the fourth floor are installed.

apr

De eerste 18 meter lange bezoekerstrap wordt geïnstalleerd in het atrium. In totaal komen er 6 trappen.

The first 18-metre-long visitor staircase is installed in the atrium. Altogether six staircases are placed.

jun

Bij de kweker groeien de meerstammige berken voor het dakpark gestaag.

At the tree nursery, the silver birches for the roof park grow steadily.

Boijmans in Transit

Op zondag 26 mei 2019 sloot de toegangs-
poort van Museum Boijmans Van Beuningen.
Het museumgebouw maakt zich op voor een
grootschalige renovatie en vernieuwing die
naar verwachting zeven jaar zal duren. In
deze transitieperiode loopt het programma
door en blijft de collectie zichtbaar bij buur-
musea en het Erasmus MC, in Rotterdamse
schoolklassen en bij diverse pop-up depen-
dances in de stad. Ook reizen de topstukken
naar musea over de hele wereld. Vanaf 2021
is de hele collectie te zien in Depot Boijmans
Van Beuningen.

Boijmans in Transit

Museum Boijmans Van Beuningen's entrance
gate closed on Sunday, 26 May 2019. The
museum is preparing for root and branch reno-
vation and modernization, which is expected to
take seven years. The programme will continue
during this transition period and the collection
will remain on view in neighbouring museums
and the Erasmus MC, in Rotterdam school
classrooms and various pop-up venues in the
city. The masterpieces will also travel to mu-
seums all over the world. The entire collection
can be seen in Depot Boijmans Van Beuningen
from 2021 onwards.

→ Uithuizing van
de collectie

→ Moving the
collection

↓ Directeuren Ina
Klaassen en Sjarel
Ex sluiten de poort
van het museum,
26 mei 2019

↓ Directors Ina
Klaassen and
Sjarel Ex close the
museum gates,
26 May 2019

← De collectiestukken gaan langs bij Rotterdamse scholen

← Objects from the collection go to Rotterdam schools

← Groep 4 van basisschool de Globetrotter krijgt les van een museummedewerker

← Year 4 from the Globetrotter primary school in a lesson given by a member of the museum staff

Boijmans in de Klas

Al generaties lang komen duizenden leerlingen met hun school naar het museum, maar in de transitieperiode gaat het museum naar scholen toe. Het primair en voortgezet onderwijs kan vanaf het schooljaar 2019-2020 'Boijmans in de Klas'-lessen boeken. Papegaai Paulo vliegt bij de allerkleinsten langs met sculpturen van dieren. Voor oudere leerlingen nemen we zeventiende-eeuwse gebruiksvoorwerpen of surreële kunst mee. Ook reist de hoogwaardige reproductie van 'De Toren van Babel' (gemaakt door de Universiteit van Tokio) mee naar scholen en bieden we lessen met design en conceptuele kunst. Samen met een ervaren museumdocent bekijken leerlingen de meegebrachte collectiestukken in de klas.

Boijmans in the Classroom

For generations thousands of pupils have come from their schools to the museum, but during the transition period the museum will visit schools. Primary and secondary schools can book 'Boijmans in the Classroom' lessons starting in the 2019-20 academic year. Parrot Paulo will fly to visit the very youngest children with sculptures of animals. We'll be bringing seventeenth-century objects or surrealist art for older pupils. The superb reproduction of 'The Tower of Babel' (made by Tokyo University) will also travel to schools, and we provide lessons on design and conceptual art. Guided by an experienced museum instructor, pupils will look at items from the collection in their classrooms.

← 'Picasso op papier' in de Kunsthal, voorjaar 2019

← 'Picasso on paper' in the Kunsthal, spring 2019

Boijmans bij de Buren

Zo'n 500 kunstwerken waaiëren tot en met 2022 uit over Rotterdam in elf bijzondere tentoonstellingen. Bij zeven musea in de stad, zoals de Kunsthal, Chabot Museum en het Wereldmuseum, ontstaan nieuwe dwarsverbanden en ontmoetingen tussen de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen en die van het gastmuseum. Zo is op dit moment het topstuk van Mark Rothko te zien in het Stedelijk Museum Schiedam, op 7 december opent de tentoonstelling Meesterlijk in de Kunsthal en in 2020 vaart een selectie zeegezichten naar het Maritiem Museum. Ook het vaste activiteitenprogramma loopt door bij de buren. 'Pak een stoeltje', 'Mindful in Boijmans', 'Onvergetelijk Boijmans', 'Ongehoord Boijmans' en 'Ongezien Boijmans' zijn nog steeds te boeken. Bekijk het programma op boijmans.nl.

Boijmans Next Door

Until 2022 some five hundred artworks will fan out across Rotterdam in eleven special exhibitions. New links and encounters will be created between Museum Boijmans Van Beuningen's collection and those of the hosts in seven museums in the city, including the Kunsthal Museum, Chabot Museum and Wereldmuseum. Currently, for instance, the Stedelijk Museum Schiedam is showing the masterpiece by Mark Rothko. On 7 December the exhibition 'Masterly' opens in the Kunsthal Museum, while in 2020 a selection of seascapes will set sail to the Maritime Museum. The regular programme of activities will also continue, but at the neighbours. 'Grab a Chair', 'Mindful in Boijmans', 'Unforgettable Boijmans', 'Unheard Boijmans' and 'Unseen Boijmans' will still be available. Find the programme on boijmans.nl.

**nu te zien
now on view**

Stedelijk Museum Schiedam	tot en met 05.01.2020 until 05.01.2020	Rothko & ik Rothko & Me
Belasting & Douane Museum	tot en met 17.01.2021 until 17.01.2021	Samensmeden – Meesters in Zilver Forged Together: Masters in Silver
Wereldmuseum	01.10.2019 - 03.01.2021	Remix Rotterdam. Boijmans x Wereldmuseum
Erasmus MC	09.09.2019 - 28.05.2021	Mensbeelden – Kracht & Kwetsbaarheid Human Appearances – Strength & Vulnerability
Kunsthal Rotterdam	07.12.2019 - 29.03.2020	Meesterlijk Masterly
Museum Rotterdam	14.12.2019 - 19.04.2020	Ateliergeheimen Studio Secrets
Chabot Museum	mrt 2020 - sep 2020	Kunst stelt alles voor Art Represents Everything
Maritiem Museum	17.10.2020 - 04.09.2022	Maritieme Meesters Maritime Masters

**verwacht
expected**

Hoofdredactie Editor

Franklin Neuteboom

Redactieteam Editorial Team

Sjarel Ex, Minke van Hooff, Esmee Postma, Sabine Terra, Jeanette Verdonk

Tekst Text

Peter Delpeut, Sjarel Ex, Winy Maas, Franklin Neuteboom, Jeanette Verdonk

Vertaling Translation

Lynne Richards, Philip Clarke

Ontwerp Design

Thonik

Opmaak Layout

Hilde Speet

Druk Printing

Efficiënta

Fotografie Photography

Ossip van Duivenbode: 5, 23, 34-35; Peter Delpeut: 33; Fred Ernst: 48; Rob Glastra –Schoonhoven ©: 3, 30-31, 44-45; John Gundlach I Flying Holland: 44 top right; Aad Hoogendoorn: 38, 46-47; Ernst Moritz: 16 left; MVRDV: 32; MVRDV/Antonio Luca Coco: 14-15, 19; Courtesy Pipilotti Rist: 18 top; © Pipilotti Rist. Courtesy the artist, Hauser & Wirth and Luhring Augustine, photo Marc Wetli: 17, photo Hannes Thalmann: 16 top right, photo Georges Meguerditchian: 16 bottom right, photo Mark Pokorny, courtesy Barbara Flynn Sydney, curator Central Park: 18 bottom; Lotte Stekelenburg: 49; Marjolein Tebrunsvelt: 6-12, 20, 28; Studio Tromp, Rotterdam: 35, 40-43; Hans Wilschut: 26-27

Van werken van kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie zijn de publicatierechten geregeld met Pictoright, Amsterdam © 2019 c/o Pictoright, Amsterdam. Het museum heeft getracht alle rechthebbenden te achterhalen. Indien u desondanks meent over de rechten te beschikken, kunt u contact opnemen met de uitgever.

The copyright on works by artists affiliated to a CISAC organization has been settled with Pictoright, Amsterdam © 2019 c/o Pictoright, Amsterdam. The museum has endeavoured to trace all copyright holders. Anyone who believes they may have rights is requested to contact the publisher.

Museum Boijmans Van Beuningen
Postbus 2277
3000 CG Rotterdam
T +31 (0)10 4419400
info@boijmans.nl
www.boijmans.nl

© augustus 2019
Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam
ISSN: 2666-0601

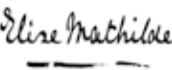
Niets missen? Lees alle edities van het Depot Journaal

Dit Depot Journaal #3 maakt onderdeel uit van een serie van 6. In het Depot Journaal lichten we je graag in over alle aspecten rond de komst van Depot Boijmans Van Beuningen. Wil je de edities graag thuis ontvangen? Stuur dan een email naar info@boijmans.nl met je volledige naam en adres, plus de vermelding ‘ontvangst Depot Journaal’.

Don’t miss a thing! Read all the issues of the Depot Journal

This Depot Journal #3 is the second in a series of six. In the Depot Journals we will cover every aspect of the construction of Depot Boijmans Van Beuningen. If you would like to receive the Depot Journals by post, please send an email to info@boijmans.nl with your full name and address, reference ‘receive Depot Journals’.

Partners en grondleggers Partners and Founders:

De heer en mevrouw Schoufour-Martin

Stichting Bevordering van Volkskracht

namens Swart-van Essen fonds

Jurgen en Carin Stegmann-Overzier

Familie Verweij - Engelaer

En zij die niet genoemd wensen te worden
And those who do not wish to be named

